

UAB

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

SINDICATURA DE GREUGES

MEMÒRIA DE L'ANY 2010

**Josep Font Cierco
Síndic de greuges
Maig 2011**

Edifici del Rectorat. Planta primera. Despatx A/1008. Tel. 93 5813080. Bellaterra (Barcelona)
sindic@uab.cat · <http://www.uab.cat/sindic>

SINDICATURA DE GREUGES MEMÒRIA DE L'ANY 2010

1. Introducció

Aquesta és la segona memòria que presento com a síndic de greuges al Claustre de la Universitat Autònoma de Barcelona. A diferència de la primera, que feia referència només als deu primers mesos de l'any 2009, aquesta recull l'any 2010 sencer, un any marcat per la crisi econòmica mundial.

Tal com vaig encetar la memòria l'any passat, classificaré els temes tractats en cinc grans grups d'intervencions: grup de professorat, grup d'alumnes de grau, grup d'alumnes de postgrau, grup de PAS i grup de serveis.

Enguany hi ha hagut 182 sol·licituds d'intervenció, un 56 % més que l'any passat, una xifra que pot indicar, sense ser triomfalista, l'èxit de la nostra actuació, però també el fet que la comunitat veu la Sindicatura com una mena de driblatge del "conducte reglamentari", la qual cosa és preocupant. La Sindicatura no pot convertir-se en una oficina de gestió ràpida de la necessitat (de vegades, de l'exigència) de la comunitat universitària, ni en una palanca per saltar-se les reglamentacions de l'administració. De fet, es reben moltes més consultes que les sol·licituds indicades, la majoria de les quals es resolen amb una simple trucada telefònica; per tant, només es trameten com a sol·licituds formals les que s'han esmentat més amunt i, fins i tot, moltes es resolen simplement preguntant: "Ja has parlat amb el coordinador del curs? O amb la vicedegana?". Tanmateix, aquesta no hauria de ser la missió del síndic. A la taula de la diapositiva 1 es mostra un resum de les intervencions registrades formalment.

Des del mes d'octubre passat, aquesta sindicatura disposa d'una pàgina web pròpia (www.uab.cat/sindic), on s'hi pot trobar, a més del formulari per a la presentació de queixes i consultes, informació sobre qui pot presentar una instància, com i quina és la manera de presentar-la, informació sobre les funcions del síndic, els informes anuals dels darrers exercicis i enllaços d'interès diversos.

Un bon nombre de les sol·licituds presentades estan relacionades amb la crisi econòmica: la reducció del 5 % dels salaris, l'augment del preu de les matrícules, la manca de disposició de prou places a causa de l'elevat nombre d'acreditats a catedràtic, etc. La crisi econòmica és un problema que —com molt bé sabem tots— ha planejat sobre els nostres caps i al qual, ara com ara, no sembla que s'hagi trobat cap solució global. Encara que les coses ja no tornaran a ser com abans de la crisi, esperem que la societat es dinamitzi, que prengui de nou volada i que la universitat pugui reprendre el camí que portava. Cal prendre consciència sobre el valor de la nostra feina, que l'alumnat i el professorat aprofitem l'entorn d'estudi, que fem créixer el coneixement (que és l'essència de la tasca universitària), que les persones titulades tinguin feina, etc.

En relació amb la crisi econòmica, en una de les reunions habituals de tots els síndics de les universitats catalanes, que es va celebrar el mes de febrer, a proposta i iniciativa meua i de la síndica de la UPF (Paz Battaner), es van tractar dos temes econòmics que es resumeixen a continuació; d'altra banda, es van fer una sèrie de recomanacions que, tot i que siguin de l'any 2011, donada la seva importància, s'incorporen com a annex a aquest informe de 2010. El primer tema té relació amb el Decret de preus que tradicionalment es publica ben bé abans que comenci el curs acadèmic corresponent (a finals de juliol). Els síndics i les síndiques entenem que aquest decret s'hauria de publicar durant els mesos de febrer i març, per facilitar la programació econòmica familiar, per poder indicar a les sol·licituds de beques el preu real de la matrícula dels màsters i programes de doctorat (especialment per als estudiants no comunitaris), etc. El segon tema té relació amb el fet que el Govern de Catalunya no ingressa el cost de les matrícules gratuïtes dels estudiants de nou ingrés que demostren un currículum excel·lent en l'expedient acadèmic de batxillerat, una gratuïtat que legisla precisament el Govern i que, per a la nostra universitat, representa deixar d'ingressar uns 700.000 euros anuals. Sobre aquesta problemàtica del Decret de preus, a l'annex 1 (diapositives 2 i 3) reproduïm la carta que vàrem enviar al conseller d'Economia i Coneixement amb les recomanacions pertinents. La seva resposta s'afegeix a l'annex 2 (diapositiva 4). Sobre la problemàtica de la gratuïtat en la matrícula de primer curs, la carta dels síndics i de les síndiques s'inclou a l'annex 3 i les respostes del Govern de Catalunya i del Govern espanyol es reproduïxen a l'annex 4 (respostes que no resolen precisament la manca d'aquests recursos).

Un exemple de les problemàtiques econòmiques és l'aplicació del Decret de preus i el canvi en el factor aplicat al preu dels crèdits de doctorat dels estudiants extracomunitaris (un factor que el Consell Social determina per a cada universitat i que el juliol de 2010 va passar de 1,5 a 2,5). La intervenció de la Sindicatura va evitar que aquest augment en el factor s'apliqués a estudiants que ja havien iniciat el doctorat en cursos anteriors.

També cal indicar que el mes d'octubre es va celebrar a l'edifici central de la Universitat de Barcelona la reunió de la CEDU (Conferència Estatal de Defensors Universitaris). Aquesta reunió, organitzada pel síndic de greuges de la Universitat de Barcelona, Antoni Mirambell, a diferència de reunions anteriors celebrades de manera més folklòrica a altres llocs de l'Estat, va ser molt compacta, quant a desenvolupament i temes, i a la vegada molt profitosa. Un dels aspectes que es va tractar amb profunditat va ser el recent *Estatut de l'estudiant universitari* i la necessitat que es canviï el règim disciplinari dels estudiants universitaris no inclòs en aquest estatut: el règim vigent data de l'any 1954 i la ponència del professor Joaquim Tormos va ser molt aclaridora pel que fa a les qüestions que caldria legislar.

Un resum dels casos tractats i de les intervencions dutes a terme es pot consultar en els diagrames adjunts. En el diagrama 1 (diapositiva 5) es presenta la distribució d'intervencions per àmbits. Més d'un 50 % correspon a temes acadèmics i d'exàmens i més del 25 % a temes econòmics (preus de les matrícules, beques del règim general, beques de recerca, etc.). La resta, en percentatges inferiors, es distribueixen en àmbits diversos.

En el diagrama 2 (diapositiva 6) es presenta la distribució de les intervencions per centres i serveis: si s'agrupen els centres en experimentals (ciències i enginyeries) i no experimentals (humanitats i socials) hi ha una correlació aproximada entre les intervencions (57 i 94, respectivament) i el nombre de persones que configuren cadascuna d'aquestes divisions. No hi ha, per tant, cap biaix en l'etiqueta ciències- lletres.

En el diagrama 3 (diapositiva 7) es presenta la distribució per estaments: un 46 % de les intervencions es relacionen amb estudiants de grau (o de llicenciatura), un 16 % amb estudiants de màster (oficials i propis) i un 13 % amb estudiants de doctorat; és a dir,

més d'un 75 % corresponen a l'estament d'estudiants. Les intervencions relacionades amb problemes de professorat van ser d'un 11 % i amb problemes del PAS va ser d'un 4 %. Aquest biaix (nombre relativament petit d'intervencions relacionades amb el professorat i amb el PAS) pot indicar, en principi, que la incidència de conflictes en aquests últims estaments és baix o que gaudeixen d'uns canals jeràrquics més ben establerts i efectius que no requereixen la intervenció del síndic; alhora, sembla que es demostrï que l'estudiantat és el col·lectiu que està més desprotegit o indefens.

En els capítols següents s'esbossen les intervencions en els cinc grans grups, sense entrar-hi en detall per no transgredir el dret de la privacitat de les queixes o consultes.

2. Intervencions relacionades amb el professorat

Hi ha hagut 20 intervencions relacionades amb aquest estament, un bon nombre de les quals fa referència al Programa de Promoció a Càtedres adreça a professorat titular que ha estat acreditat els últims anys dins del programa Academia de l'ANECA. Com se sap, la Comissió de Professorat va desenvolupar una fórmula o algoritme per prioritzar les places que sortirien a convocatòria pública. El síndic va rebre un cert nombre de queixes de diferents àmbits relacionades amb aquest algoritme i la seva aplicació, perquè semblava que es podien afavorir determinats àmbits o perfils de professorat. Un cop estudiat el cas detingudament, el síndic va adreçar una recomanació raonada a la rectora (que s'adjunta) per tal que, per a properes convocatòries, es perfilés millor l'algoritme, mentre que per a l'actual no es tinguessin en compte els trams autonòmics com a mèrit important i que el nombre de càtedres disponibles es distribuís en tres àmbits: medicina (inclosa la farmacologia), experimentals i no experimentals.

També s'han resolt algunes poques intervencions relacionades amb accessos a places de professorat contractat. Hi ha hagut alguna queixa relacionada amb la reducció del 5 % en el sou aplicada a becaris tipus Ramon y Cajal o Juan de La Cierva.

Altres intervencions han estat relacionades amb assetjaments laborals o relacions interprofessionals que s'han intentat resoldre per la via d'aproximació o acostament personal.

3. Intervencions relacionades amb l'estudiantat

3.1. Estudiants de grau i llicenciatura

S'han fet 85 intervencions, 40 de caràcter acadèmic, imputades a problemes en l'adaptació dels títols de llicenciat a titulacions de grau, a la llengua utilitzada a classe o a l'examen, a crèdits de lliure elecció, a problemes en la matriculació, a trasllats d'expedients, a retards en la consecució del títol, etc.). La major part s'han resolt amb l'ajut inestimable de l'Àrea d'Afers Acadèmics o de les seccions administratives dels centres corresponents. Cal fer esment de l'existència, encara, de reclamacions (poques però reals) pel que fa a la llengua utilitzada pel professorat: posen de manifest que no hi ha la voluntat de comprendre el dret d'ús de les dues llengües pròpies de la UAB (en especial, del català) per part del professorat i l'alumnat.

S'han produït algunes intervencions relacionades amb la reconversió o adaptació dels plans d'estudis antics als plans EEES: de totes maneres, la incidència ha estat tant poca que es pot arribar a la conclusió que aquesta adaptació ja ha estat acceptada per tota la comunitat universitària. Potser on costa una mica més és en els centres adscrits: en aquest sentit, el síndic voldria fer un prec a l'Equip de Govern perquè tingui cura de la relació amb aquests centres i els ajudi a desenvolupar adequadament la seva tasca.

El nombre d'intervencions relacionades amb les beques del règim general, mobilitat o col·laboració ha estat de 13 (denegacions, retards en la convocatòria, en el cobrament, etc.). El nombre d'intervencions relacionades amb problemes econòmics diversos (retorn del pagament de la matrícula, situacions econòmiques familiars concretes, recàrrecs per impagament del primer termini de la matrícula, etc.) ha estat de 10. Finalment, hi ha hagut una dotzena d'intervencions relacionades directament amb els exàmens (revisió d'exàmens, desacords amb les notes, convocatòria de l'examen, etc.).

També hi ha hagut un petit nombre (5) de queixes relacionades amb els serveis (relacionades amb els restaurants, amb robatoris, amb la prohibició de fumar, etc.).

3.2. Estudiants de postgrau

S'han comptat 22 intervencions relacionades amb estudiants de màsters oficials, 7 de màsters propis i 23 de doctorat. Aquesta xifra és relativament molt més elevada (perquè

el nombre d'estudiants de postgrau és inferior al nombre d'estudiants de grau), encara que es pugui considerar petita a causa de la complexitat dels estudis de postgrau i pel fet que aquests estudis no estan tan reglats. Les queixes s'han concentrat en l'increment de preus dels crèdits corresponents, especialment el de les tutories del treball de tesi (vegeu la carta dirigida al conseller d'Universitats per part dels síndics universitaris de Catalunya) i del preu que han de pagar els estudiants extracomunitaris. Altres queixes es relacionen directament amb la supervisió dels treballs de màster o de les tesis doctorals per part d'alguns professors, lectures de tesi, beques, etc.

La major part d'aquestes sol·licituds de queixa s'ha fet a títol individual, però algunes, relacionades sobretot amb els preus dels crèdits, les han fet col·lectius d'estudiants. S'han atès totes i el nombre total, en percentatge sobre el nombre d'alumnes de la UAB, és molt baix: d'estudiants de grau, el 0,3 %; d'estudiants de màsters oficials i doctorat, el 0,9 %; d'estudiants de màsters propis, el 0,25 %. Aquestes xifres semblen indicar que, respecte de l'any passat, han disminuït les queixes pel que fa als màsters propis, mentre que, alhora, ha crescut el percentatge de queixes entre els màsters oficials i doctorats —un percentatge que sembla elevat especialment si es compara amb les queixes provinents dels estudiants de grau—. Aquests percentatges poden ser una bona mostra de l'eficiència dels estaments docents i administratius de la nostra universitat.

Respecte al nou màster de Formació de Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes, que substitueix l'antic CAP, es va tractar el problema de la seva excepció a les persones llicenciades en Psicopedagogia a l'hora d'apuntar-se a les llistes d'interins per obtenir una plaça de professor de secundària i, després de les gestions oportunes, aquests estudiants van poder obtenir la documentació necessària.

3.3. Personal d'administració i serveis

Hi ha hagut només 8 intervencions, una procedent d'un col·lectiu concret. La majoria estan relacionades amb motius laborals o econòmics. Totes les intervencions s'han tramitat amb la Gerència o els seus serveis i han tingut un tractament adient per part de la Sindicatura.

3.4. Serveis

Durant l'any 2010 no hi ha hagut queixes significatives respecte als serveis, interns o externs, que ofereix la UAB.

3.5. Jubilats

A continuació exposo alguns problemes que m'han indicat verbalment alguns dels professors jubilats (persones que ja han complert 70 anys i s'han jubilat totalment, encara que alguns mantinguin l'estatus d'emèrit). Aquests professors no gaudeixen, des del moment que compleixen els 70 anys, del servidor i correu electrònic de la UAB; no gaudeixen tampoc de la tarja d'aparcament, ni del préstec de llibres de les biblioteques (entre altres serveis que, sense cap cost econòmic, mantenen fins aleshores). Aquesta situació ja l'he posada en coneixement de la Gerència, que em va respondre que estudiaria el cas i que es podria elaborar un reglament *ad hoc* per a aquestes situacions de jubilació, que comencen a ser molt nombroses fruit de l'antiguitat de la UAB. La resposta, però, encara no s'ha materialitzat. D'altra banda, les reclamacions del professorat en aquest aspecte s'haurien de fer extensives al personal d'administració i serveis.

4. Peticions i agraïments

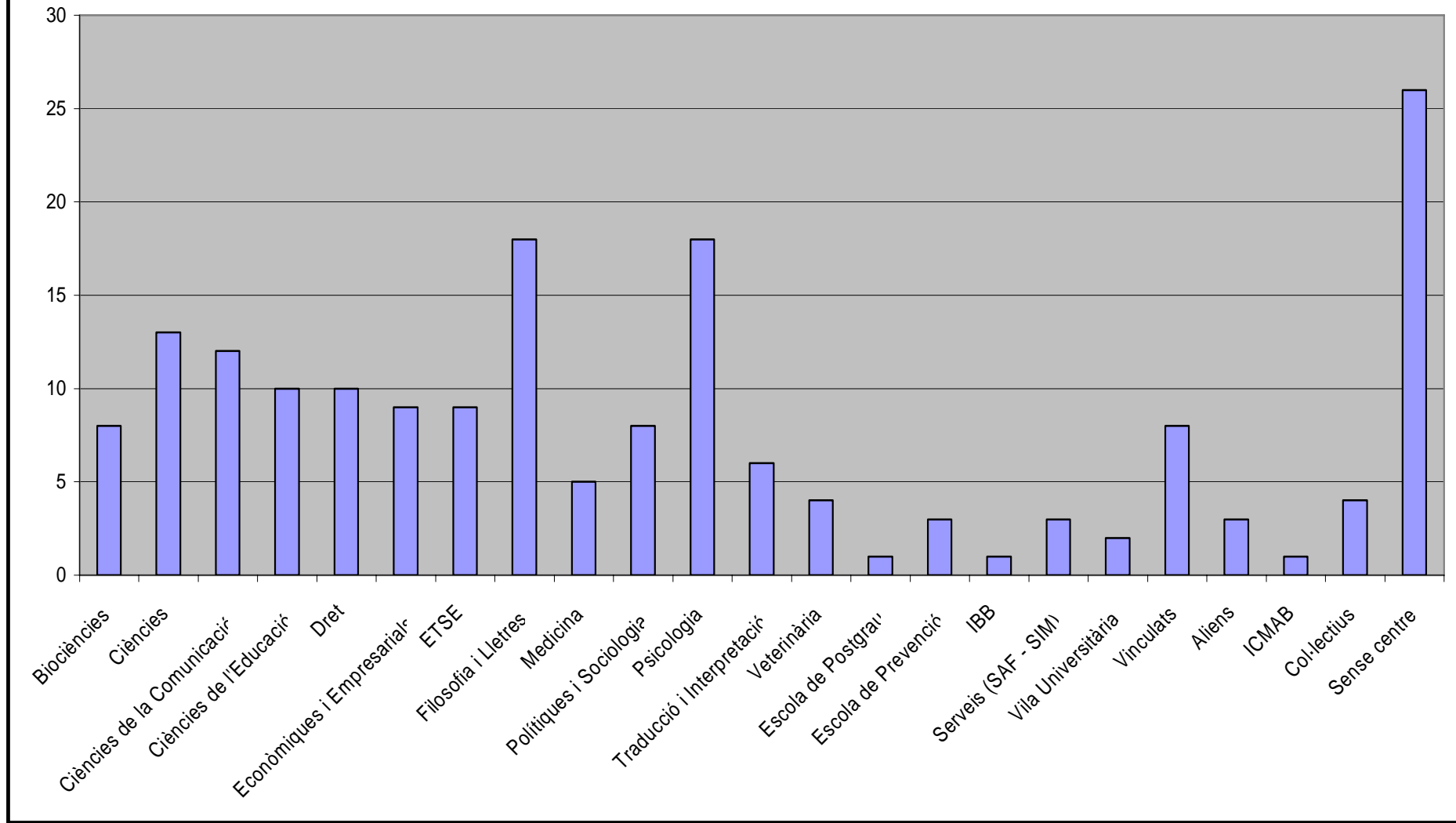
Finalment, vaig demanar a les autoritats acadèmiques que informessin la Sindicatura de manera general, no particularitzada, sobre les noves directrius, canvis organitzatius, modificacions pressupostàries, etc., que es puguin produir, la qual cosa facilitaria i agilitzaria la resolució de les sol·licituds rebudes. Aquesta petició ja ha estat atesa. També fora convenient que hi hagués un millor *feedback*, en ambdues direccions, entre la Sindicatura i l'administració de la UAB sobre la resolució i seguiment dels casos plantejats.

Per acabar, vull donar les gràcies a totes les administracions i entitats, sense distincions, de la nostra universitat per l'ajut i col·laboració rebuts i, molt especialment, a la meva secretària, Montserrat Planell. I moltes gràcies a tots per la vostra atenció.

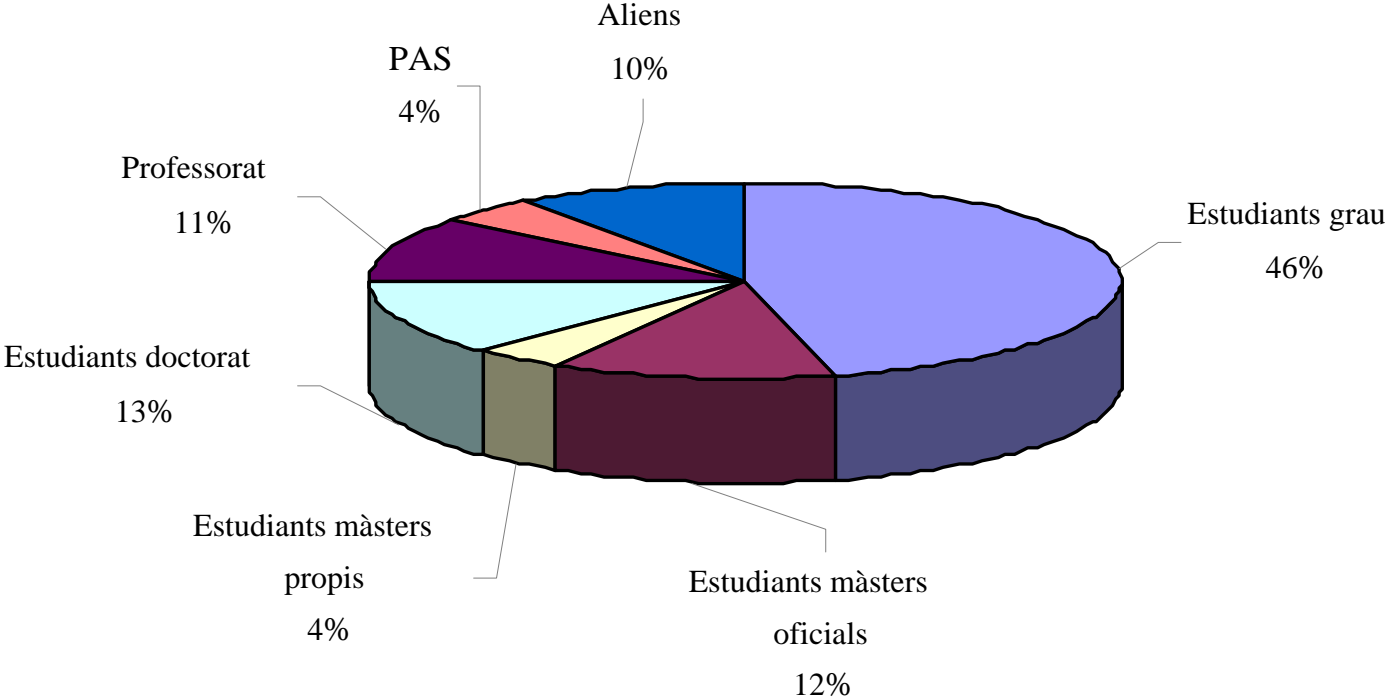
Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), maig de 2011

TOTAL INTERVENCIONS	182							
Estudiants grau	84							
Estudiants màsters oficials	22							
Estudiants màsters propis	7							
Estudiants doctorat	23							
Professorat	20							
Personal d'Administració i Serveis	8							
Aliens	18							
	TOTALS	Estudiants grau	Màsters propis	Màsters oficials	Estudiants postgrau	Professorat	P A S	Aliens
CENTRES								
Biociències	8	4		2	1	1		
Ciències	13	9		2			1	
Ciències de la Comunicació	12	6	1		2		3	
Ciències de l'Educació	10	2		4	1	2	1	
Dret	10	10					1	
Econòmiques i Empresarials	9	5		2	1			
ETSE	9	3	1	1	3	1	1	
Filosofia i Lletres	18	7		6	5			
Medicina	5	3		1		1		
Polítiques i Sociologia	8	6		1	1			
Psicologia	18	8	4	1	1	4		1
Traducció i Interpretació	6	3			1	1		
Veterinària	4	2		1		1		
Escola de Postgrau	1		1		1			
Escola de Prevenció	3	1		1	1			
IBB	1				1			
Serveis (SAF - SIM)	3	1				1		1
Vila Universitària	2				1		1	
Vinculats	8	8						
Aliens	3							
ICMAB	1							
Col·lectius	4							
Sense centre	26							

Totals per centres docents i serveis

TOTALS PER ESTAMENT

ÀMBITS

